

עניני חנוכה - שיעור 173**I. זמן היותר טוב להדלקת נר חנוכה**

(א) **עיין בשבת (כ"ח):** דמצותה משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק ואם זה באה להשמיענו זמן הדלקה או רק שיעור של שמן יש דעות בגמרא ותוספות בשם הר"י פורת כתב דאם איחר הזמן ידליק מספק דהא משני שינויה אחרינא ולר"י נראה דעתה אין לחוש מתי ידליק דאנו אין לנו היכרא אלא לבני הבית שהרי מדליקין מבפנים ועיין ברמ"א (תרע"ז - ז) דמ"מ טוב ליזהר גם בזמן הזה ובכה"ל (ד"ה "ומ"מ") כתב שאע"פ שמדליקין מבפנים כיון שמדליקין בפתח הבית והוא פתוח יש הכירא לעוברים ושבים וכ"כ הרמ"א (תרע"ח - ז) ועיין במ"ב (סקל"ח)

(ב) **משתשקע החמה** לשיטת הרא"ש והטור והמחבר הוא סוף שקיעה דהיינו צאת הכוכבים אכן בערב שבת מקדימין אבל לרשב"א ולר"ן ולמאירי ולגר"א הוא תחילת שקיעה שניה ולשיטת המרדכי (ספ"ז דשבת) ולהרמב"ם שהוא בתחילת השקיעה ראשונה ועיין באג"מ (ד - זף 189) דעשרה מינוטין אחר השקיעה הוא הזמן היותר עדיף ויתן שמן שיהיה כדי להדליק שעה ועיין בכה"ל (ד"ה "וצלצד") דאם כבתה בחול קודם צאת הכוכבים צריך לחזור ולהדליק אבל לא יברך ועיין באג"מ (ד - זרל"ג דף ז"ה) דמדליקין בשעה מאוחרת משום פרסומי ניסא דבני ביתו

II. איך להדר במצות הדלקת נר חנוכה במקום הפסד איסור חמור של ביטול תורה

(א) **עיין בספר מועדי ישורון (אות 109)** שכתב בשם רב משה פיינשטיין שבחורים וחברי הכולל אין צריכים להפסיקו מלמודם לנר חנוכה כי זה ביטול תלמוד תורה דרבים

(ב) **עיין בעם התורה (תשמ"ט - ג - ח - דף ט)** דהעצה הכי טובה להדליק בזמן ולשמח קצת את בני ביתו ואז לחזור ללמודו או להעמיד שומר ולהדליק לאחרי הסדר ושעון מעורר עדיף משומר

III. הכללים והבעיות

(א) **הנשים שבאות אחרי שכבו הנרות איך לעשות** יש מחלוקת אם יש חיוב לראות את הנרות עיין בשו"ע (תרע"ז - ג) דאין צריך לראות הנרות אם מדליקין עליו בתוך ביתו אמנם עיין בשו"ע (תרע"ז - ג) דצריך לראות הנרות אע"פ שמדליקין עליו בתוך ביתו (מרדכי) ולכן לדינא אין מדליקין בכרכה

(ב) **יש אומרים דיכול לכוון שלא יצא בהדלקת הקודמת** עיין ברמ"א (תרע"ז - ג) דאם רוצה להחמיר על עצמו ולהדליק בפני עצמו מדליק ומברך עליהם ועיין במ"ב (סקט"ז) וז"ל ויש מן הפוסקים שסוברים אחרי דחז"ל פטרוהו ע"י הדלקת אשתו לאו כל כמיניה לומר איני רוצה לצאת בשל אשתי וידליק בלא ברכה וטוב להדר לשמוע הכרכות מאחר ויענה אמן

ג) יש מחלוקת אם יכול לצאת הדלקת נרות בלא פרסומי ניסא עיין בשער הציון (תרע"ז - סק"ז) שהביא המג"א והדה"ח וח"א דפרסומי ניסא מעכב המצוה אבל החמד משה סבר דפרסומי ניסא אין עיכוב רק יותר עדיף וראיתו משלטי הגבורים דאף בין הנכרים לבדו צריך להדליק והשעה"צ מכריע דספק ברכות להקל אבל אין מוחזין ועיין באג"מ (ד - דף 194) שהוא מכריע כהחמד משה דיכול לברך

ד) יש מחלוקת אם יש דין שיתוף בזמן הזה עיין במ"ב (תרע"ז - סק"ז) וכבה"ל (ד"ה "פתח") דדעת המהרי"ל ומהרי"ן דהשתא רובא דעלמא אין משתתפין מפני שהמנהג הוא שכל אחד מדליק לעצמו ואתו למחשדיה ואף דאפשר דאנשי הבית ידעו שנשתתף עם בעל הבית בשמן לא ניתן דברינו לשיעורין וגם הדין דסומכים על הדלקת אשתו באכסנאי אין שייך בזמן הזה משום חשד דאין מדליקין עליו בביתו אבל המג"א מסיק שאין להחמיר כדבריהם וטוב להדליק ויצא בברכת חברו

ה) מה עדיף להדליק בפלג המנחה או בלילה בזמן איחור עיין בספר חובת הדר (דף ק"ד) דאפשר לחלק דבמקום שמדליקין בפנים עדיף שידליק כשיחזור לביתו בתוך הלילה ובמקום שמדליקין בחוץ עדיף שידליק מפלג המנחה ונראה דאפילו מי שהולך עם כל ביתו באופן שאין לשוב לביתו הלילה שפטור מלהדליק בביתו מ"מ אם הולך אחר פלג המנחה אפשר דחל עליו כבר חובת הדלקה בביתו ואסור לו לפטור עצמו מכך וצ"ע

ו) האם מותר לדלג על הניסים כדי שיספיק לסיים תפלתו עם הצבור עיין בשו"ת הרדב"ז (ד - י"ג) שכתב דהלכה פסוקה היא (ציומא ל"ג) דאין מעבירין על המצות ואין להשגיח אם המצוה קלה או חמורה ואע"פ שהשו"ת חכם צבי (ק"ז) חלק על דבריו דלא אמרינן אין מעבירין על המצות אלא בשתייהן שוות מכל מקום כאן שהוא כבר באמצע התפלה נראה שלכל הדעות אינו רשאי לדלג ועיין ברש"י (סוכה כ"ה:) שהעוסק במצוה פטור מן המצוה הוא גם בעוסק במצוה קלה ועיין בריטב"א (סוכה כ"ה:) שהעוסק במצוה פטור מן המצוה איסורא נמי איכא כשמפסיק למצוה נראה כפורק עול המצוה שעוסק בה ולמעשה אין צריך להפסיק ולדלג ויהיה בכלל מה שאמרו חז"ל שומע כעונה וכמו שפסק השו"ע (ק"ד - ז) וע"ע בשו"ת רשב"ץ (ז - ס"ג) דאם המצוה הבאה לידו מדרבנן והשניה מן התורה יש לדלג

לכות ההצפסה י"י לרפ"א שלמה לרמולד ארס בת אליהם צ"ל בתקא ע"א ח"י ירמל א"א